

УДК 378.147 : 811.11

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В АГРАРНИХ ВНЗ

А.М. Хоменюк, студентка III курсу

Інституту філології Київського національного університету ім. Т.Шевченка

У статті розглядається характеристика сучасних методів навчання та запровадження нових підходів до процесу викладання іноземних мов, які дають можливість сформувати комунікативні, професійні та творчі здібності майбутніх фахівців-аграріїв.

Ключові слова: інтеракція, технології, англійська та турецька мова, навчальний процес.

Постановка проблеми. Нині викладання іноземних мов набуло міждисциплінарного характеру та стало невід'ємною складовою фахової компетентності майбутніх спеціалістів. Традиційно навчання іноземної мови у ВНЗ було орієнтовано на читання, розуміння і переклад спеціальних текстів, а також вивчення проблем синтаксису наукового стилю. Нині акцент у навчанні переміщується на розвиток навичок мовного спілкування, зокрема на оволодіння професійними темами та ведення наукових дискусій, тим більше, що робота над ними не заважає розвитку навичок, умінь і знань, тому що воно на них базується.

Аналіз останніх досліджень. Проблемі інтерактивних методів навчання приділяли велику увагу. Наприклад, Н.С. Мурадова стверджує, що інтерактивне навчання – це навчання, заглиблене в процес спілкування. Для підвищення ефективності процесу навчання необхідна наявність трьох компонентів спілкування, а саме: комунікативний (передача та збереження вербальної і невербальної інформації), інтерактивний (організація взаємодії в спільній діяльності) та перцептивний (сприйняття та розуміння людини людиною) [3]. Зокрема, О. Пометун вважає, що інтерактивними можна вважати технології, які здійснюються шляхом активної взаємодії студентів у процесі навчання. Вони дозволяють на підставі внеску кожного з учасників у ході заняття: спільною справою отримати нові знання і організувати корпоративну діяльність, починаючи від окремої взаємодії двох-трьох осіб поміж собою й до широкої співпраці багатьох [6; 7].

Мета статті. Проте ще залишилися недосліджені аспекти. Тому метою статті є характеристика нових сучасних методів навчання та запровадження нових підходів до нього, що забезпечує розвиток комунікативних, творчих і професійних компетенцій та стимулюють потребу майбутнього фахівця у самоосвіті на основі змісту та організації навчального процесу.

Виклад основного матеріалу. Лінгвістичні словники трактують поняття «interactive» як взаємодію, що впливає один на одного. Інтерактивність, що застосовується в навчальному процесі, позначає здатність до взаємодії, навчання в режимі бесіди, діалогу, дії. Отже, у дослівному розумінні інтерактивним може бути названий метод, у якому той, хто навчається, є учасником, тобто здійснює щось: говорить, управляє, моделює, пише, малює тощо. Він не виступає лише слухачем, спостерігачем, а бере активну участь у тому, що відбувається, власне створюючи це явище [4].

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні тенденції соціально-економічного розвитку агропромислового
виробництва України в контексті інтеграції у світову економіку»**

На нашу думку, сутність інтерактивного навчання полягає у взаємонавчанні, груповій формі організації освітнього процесу із реалізацією активних групових методів навчання для вирішення дидактичних завдань. Викладач ВНЗ виконує функції консультанта, тоді студент і викладач виступають як рівноправні суб'єкти навчального процесу. Інтерація виключає домінування будь-якого учасника, думки, точки зору над іншими, але має враховувати конкретний досвід та практичне застосування. Під час такого діалогового навчання студенти вчать критично мислити, розв'язувати складні проблеми на основі аналізу обставин і відповідної інформації, зважаючи альтернативні думки, приймати продумані рішення, брати участь у дискусії, спілкуватись з іншими людьми.

Організації процесу багатосторонньої комунікації сприяє використання відповідних інтерактивних методів навчання, які спрямовані на розвиток творчих здібностей студентів, орієнтують на діяльність, що стимулює активність та «винахідливість». До них можна віднести наступні: мозковий штурм (beyin hücumü), метод проектів (proje metodu), рольові та ділові ігри (rol ve iş oyunları), дискусії (tartışmalar), круглі столи (toplantılar), методи типу «обери позицію» («konumu seç» gibi metotlar), «шкала думок» («düşüncelerin cetveli») та ін.

Слід зазначити, що використання інтерактивних форм навчання під час вивчення іноземних мов буде ефективним, якщо зміст навчального процесу буде перегукуватися з майбутньою професійною діяльністю студентів. Викладач повинен зважати на рівень володіння мовою студентами, на рівень сформованості комунікативних навичок. Потрібно слідкувати, щоб теоретичні знання в процесі активного навчання ставали усвідомленими, щоб студент розвивав і удосконалював не лише знання з мови, а й міг пов'язувати їх з майбутньою професійною діяльністю.

Технологія використання таких форм навчання характеризується поетапністю, логічністю побудови використаних форм активного навчання від простіших до складніших і включає в себе: засвоєння ігрових прийомів шляхом введення їх у практику проведення занять; розширення використання на уроках ігрових ситуацій, елементів дискусій, обговорень, проведення в ігровій формі підсумкових занять з теми.

Так, використання рольових ігор, в яких студенти спілкуються в парах або в групах не лише дозволяє зробити заняття більш різноманітним, а й дає можливість студентам проявити мовленнєву самостійність, реалізувати комунікативні вміння та мовленнєві навички. Вони можуть допомагати один одному, успішно коригувати висловлення своїх співрозмовників, навіть якщо викладач не дає такого завдання. Виконуючи зазначені завдання, студенти можуть практично осмислити інформацію, подану в тексті, активізувати лексичний та граматичний матеріали. Прикладами проблемних ситуацій можуть бути наступні: 1. Ваш комп'ютер зламався. Ви телефонуєте в службу технічної підтримки і, керуючись підказками сервісного інженера, намагаєтесь полагодити його. 2. Які проблеми в навчальному процесі ВНЗ України Ви вважаєте найбільш «болючими»? Запропонуйте декілька шляхів їх розв'язання.

Корисним видом діяльності є створення дискусій турецькою чи англійською мовою, тематика яких може бути різноманітною. Доцільно створювати професійно-орієнтовані дискусії, прив'язуючи їх до майбутньої спеціальності студентів та застосовуючи відповідну спеціалізовану лексику. За основу таких обговорень можна брати інформацію з прочитаних наукових, технічних текстів, статей і т.д. Викладач бере на себе роль організатора спілкування. Він формулює питання, звертає увагу на оригінальні думки учасників, суперечливі питання, допомагає в розв'язанні напружених моментів, що виникають під час дискусії.

На нашу думку, слід починати з найпростіших описів, характеристик та монологічної форми їх обробки на початковому етапі. Потім можна вивчати і більш складні за структурою і стилем тексти, але якомога раніше намагатися виробити в студента алгоритм його діяльності в режимі комунікативної пари «Викладач-/аудіо та мультимедійні засоби/- студент», «студент - студент». Необхідно також відібрати для роботи професійний матеріал, враховувати попередні знання студентами з мови та спеціальності, його вік, мета комунікації, вид комунікації, ступінь навчання та ін. Після відбору словотворчих, лексичних і граматичних структур, необхідних для освоєння досліджуваних текстів, починається їх тренування. Слід постійно пам'ятати про «діалогічну» форму вправ, у тому числі і при введенні лексики. Доречно також тренувати не тільки термінологічну і загальнонаукову, але й професійну лексику.

Окремо потрібно виділити метод проектів (proje metodu, project method). Є.С. Полат відзначав, що метод проектів передбачає визначену сукупність навчально-пізнавальних засобів та дій студентів, які дозволяють вирішити ту чи іншу проблему в результаті самостійних пізнавальних дій та припускають презентацію цих результатів у вигляді конкретного продукту діяльності. Як педагогічна технологія це є сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів, творчих за своєю сутністю [5]. У проектній роботі студенти залучаються в створену педагогом пошукову навчально-пізнавальну діяльність. Використання проектних технологій робить можливим формування та розвиток пошуково-дослідницьких, комунікативних, технологічних, інформаційних компетенцій, формує креативність, стимулює інтелектуальну активність, розвиває комунікативні вміння, допомагає формувати міжпредметні зв'язки, навчає використовувати інформаційно-телекомунікаційні технології при вивченні іноземної мови, допомагає оволодіти навичками роботи в групі, формує соціальну мобільність. Крім того, усе це підвищує мотивацію студентів, оскільки в зазначеному випадку вивчення турецької чи англійської мов стає не ціллю, а засобом створення кінцевого продукту діяльності. Навіть найслабші студенти можуть проявити себе тут у повній мірі, виконуючи посильні для них завдання, і, у результаті, кожен студент робить свій внесок у створення проекту.

Інтерактивний метод навчання «обери позицію» («konumu seç», take a stand) спонукає студентів до прийняття певної думки, точки зору та, що важливо, аргументувати свій вибір. Варто згадати і метод «шкала думок» («düşüncelerin cetveli», scale of thoughts), який тренує вміння формулювати власну думку, відстоювати свою позицію. У якості аргументів у даному випадку важливо залучати науково обґрунтовані концепції та теорії, використовувати власний життєвий досвід.

Висновки. Отже, інтерактивні технології навчання при вивченні іноземних мов потребують від усіх учасників навчального процесу розвитку комунікаційних умінь, навичок роботи в парах і групах, умінь аргументувати й дискутувати тощо. У цілому інтерактивне навчання спілкуванню іноземною мовою створює сукупний ефект, який виявляється в тому, що на тлі програмного засвоєння знань формуються: комунікативна компетентність, що визначається зміною стилю спілкування, усвідомленням бар'єрів спілкування, характером вирішення комунікативних завдань; толерантність, яка характеризується сприйняттям інших людей і забезпечує повноту та адекватність спілкування в різних ситуаціях.

У подальшому робота стосуватиметься дослідження методів інтерактивного навчання студентів ВНЗ іноземним мовам та розробки відповідного комплексу вправ, що міститимуть тексти з лексику професійного спрямування.

Список використаної літератури:

1. Гейхман Л. К., Зуев И. И., Нигматуллова Э. Ф., Попова Г. С. Интерактивный подход и модель дистанционного обучения иностранным языкам. – [http:// www.iii04.pfo-perm.ru](http://www.iii04.pfo-perm.ru)
2. Гейхман Л.К. Искусство быть и общаться с Другим (Интерактивное обучение). – Пермь: Центр развития образования, 2001. – 198 с.
3. Мурадова Н.С. Коммуникативно-связующая роль культуры общения студентов технических заведений в интерактивном обучении. – <http://www.ostu.ru/conf/ruslang2004/trend2/muradova.htm>
4. Організація навчально-виховного процесу. З досвіду роботи вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації / Ред. Салмай Н.М., Цибенко Н.В. – Випуск 10. – 2007. – С. 80-95.
5. Полат Е.С. Теоретические основы составления и использования системы средств обучения иностранному языку для средней общеобразовательной школы: автореф. докт. диссертация. – М.: Издательский центр "Академия", 1989. – С.15-28.
6. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Метод. посіб. / Авт.-укл. Пометун О.І., Пироженко Л.В. – К.: «А.С.К.», 2002. – 135 с.
7. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання. – К.: Видавництво А С К, 2004. – 192 с.

**ИНТЕРАКТИВНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПРОЦЕССЕ ПРЕПОДАВАНИЯ
ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ В АГРАРНЫХ ВУЗАХ**

*А.Н. Хоменюк, студентка III курса Института филологии Киевского
национального университета им. Т.Шевченко*

В статье рассматривается характеристика современных методов обучения и внедрение новых подходов к процессу преподавания языков, которые дают возможность сформировать коммуникативные, профессиональные и творческие способности.

Ключевые слова: интеракция, технологии, английский и турецкий языки, учебный процесс.

**INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN THE TEACHING PROCESS OF
FOREIGN LANGUAGES IN AGRICULTURAL UNIVERSITIES**

*Anastasia N. Homenyuk, III year student of the Institute of the Kiev National
University im. Shevchenko*

In this article we discuss characteristics of new modern teaching methods and we also discuss the introduction of new approaches to the process of language teaching, which will help person to develop communicative, professional and creative abilities.

Key words: interaction, technologies, English and Turkish languages, learning process.